

Remittering av Betänkandet 710 miljoner skäl för reformer (SOU 2026:2)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, yttrande utgår från myndighetens uppdrag att verka för att unga ska få goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt att stärka det civila samhällets förutsättningar. Myndigheten ska också ta fram och sprida kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets villkor och utveckling.

MUCF:s uppdrag omfattar även ungdomspolitik, civilsamhällespolitik, politiken för nationella minoriteter samt frågor som rör trossamfund. Myndigheten ska arbeta sektorsövergripande och i samverkan med andra aktörer för att stärka demokratin, delaktigheten och människors möjligheter till organisering och inflytande

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet 710 miljoner skäl till reformer (SOU 2026:2).

MUCF tillstyrker i huvudsak utredningens förslag.

MUCF välkomnar utredningens ambition att stärka valsystemets robusthet, likvärdighet och långsiktiga legitimitet. Myndigheten delar bedömningen att ett tydligare och mer sammanhållet ansvar för valsedelshanteringen kan bidra till att stärka förtroendet för de demokratiska processerna och minska risken för fel och ojämlikheter mellan kommuner och vallokaler.

MUCF ser särskilt positivt på förslaget att valnämnderna får ett tydligare ansvar för distribution och tillhandahållande av valsedlar. Myndigheten bedömer att ett samlat offentligt ansvar kan bidra till ökad likvärdighet mellan olika delar av landet samt stärka väljarnas förtroende för att valsedlar finns tillgängliga på ett rättssäkert och förutsägbart sätt i samtliga vallokaler. Ett tydligare ansvar hos valadministrationen kan även minska sårbarheten i systemet och skapa bättre förutsättningar för ett tillgängligt och ordnat genomförande av valen.

MUCF vill särskilt framhålla vikten av att reformerna genomförs med hänsyn till grupper som i dag deltar i val i lägre utsträckning än befolkningen i stort. Myndigheten har i tidigare rapporter visat att skillnader i valdeltagande bland unga hänger samman med bland annat socioekonomiska faktorer, utbildningsnivå, etablering i samhället och tillgång till samhällsinformation. Ett förändrat valsedelssystem behöver därför utformas

på ett sätt som stärker tillgänglighet, begriplighet och förtroende för valsystemet hos grupper med lägre demokratisk delaktighet. UNG IDAG 2024:2 – En fördjupad bild av ungas inflytande och delaktighet.

MUCF ser vissa risker kopplade till övergången till ett nytt system. Förändringar i hur valsedlar utformas och distribueras kan initialt skapa osäkerhet hos väljare, särskilt bland unga förstagångsväljare och personer med begränsade kunskaper i svenska. Myndigheten bedömer därför att det kommer att krävas omfattande informations- och folkbildningsinsatser inför genomförandet av reformerna.

MUCF vill även understryka vikten av att tillgänglighetsperspektivet beaktas genom hela det fortsatta reformarbetet. Det gäller bland annat personer med funktionsnedsättning och personer med begränsad digital eller samhällelig vana. Eventuella förändringar bör utformas enligt principen om universell utformning och testas ur ett användarperspektiv innan de införs fullt ut.

Vidare bedömer MUCF att civilsamhällets organisationer kan spela en viktig roll i arbetet med att informera och stärka kunskapen om förändringarna i valsystemet, särskilt bland unga och grupper med lägre valdeltagande. Myndigheten ser därför positivt på åtgärder som möjliggör samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället i genomförandet av reformerna.

I detta ärende har generaldirektör Magnus Jägerskog beslutat. Remissamordnare Kenneth Condrup har varit föredragande.

Magnus Jägerskog
Generaldirektör

Kenneth Condrup
Remissamordnare